

Fiskeri- og kystdepartementet
Boks 8118 Dep

0032 OSLO

Saksbehandler: Erik Staurset Andresen

Telefon: 90233605

Seksjon: Forvaltningsseksjonen

Vår referanse: 12/12022

Deres referanse:

Vår dato: 08.10.2012

Deres dato: 17.09.2012

Att:

FORSLAG TIL ENDRING I FORSKRIFT OM DRIFT AV AKVAKULTURANLEGG § 48A - HØRINGSSVAR

Innledning

Vi viser til høringsbrev 17.september 2012 om forslag til endring i forskrift om drift av akvakulturanlegg § 48a. Nedenfor følger Fiskeridirektoratets innspill til høringen.

De aktørene som er i posisjon til å få innvilget søknad om midlertidig interregionalt biomassetak (i fortsettelsen omtalt som midlertidig IRBT) vil ha behov for en snarlig avklaring på søknaden ettersom de vil være rammet fra og med iverksettingen av utslaktingsvedtaket. Dette stiller krav til regelens innhold og utforming. Regelen må være klar og forutberegnelig når det gjelder vilkår for innvilgelse og avgrensing i tid og omfang. Det er viktig at aktørene ser hvilke krav som stilles slik at de kan innrette seg etter regelen og sørge for at det ikke går med unødvendig tid til avklaringer i søknadsprosessen.

For at forvaltningen skal kunne behandle søknadene med tilstrekkelig hurtighet er det viktig at regelen gir klare rammer for ordningen, slik at man unngår å måtte trekke opp alle grenser etter skjønnsmessige vurderinger.

Ordningen med interregionalt biomassetak ble innført for å gi aktører som selv, eller ved avtale med andre videreforedlet en høy andel av sin oppdrettsfisk i kystdistrikt i Norge, en økt fleksibilitet på tvers av regiongrenser for å sikre jevn tilgang til råstoff til foredlingen.

Om forslaget

Vi forstår forslaget slik at det er ment å gi oppdrettere som blir pålagt utslakting og som enten selv eller gjennom avtale med en ekstern aktør videreforedler en høy andel av fisken i et kystdistrikt i Norge, muligheten til å få innvilget et midlertidig interregionalt biomassetak mellom regioner som ikke grenser til hverandre.

Rent praktisk vil en oppdretter som driver i Finnmark som blir pålagt utslakting og som videreforedler en høy andel av fisken kunne få innvilget et midlertidig interregionalt biomassetak med for eksempel region Sør og region Trøndelag, forutsatt at selskapet har virksomhet i disse regionene.

Begrunnelsen for forslaget er å sikre jevn råstofftilgang til videreforedlingsanlegg.

Fiskeridirektoratets merknader til forslaget

Varigheten av midlertidig IRBT

Et vedtak om utslakting på grunn av sykdom vil knytte seg til biomassen på en eller flere bestemte lokaliteter. Mattilsynets vedtak om utslakting innebærer at kapasiteten på den utslakte lokaliteten ikke kan brukes for en kortere eller lengre periode. I tillegg vil oppdretters stående biomasse reduseres ved utslaktingen.

Departementet foreslår at midlertidig IRBT etter nytt femte ledd skal opphøre senest når produksjonen er gjenopprettet i opprinnelsesregionen.

Fiskeridirektoratet foreslår at senest opphør av det midlertidige IRBT må knyttes til tidspunktet da biomassen tilsvarende maksimalt tillatt biomasse til den utslakte lokaliteten er gjenoppbygget i regionen, ikke produksjonen slik det fremgår av forslagets andre setning. Produksjonsbegrepet er enda vanskeligere å kontrollere enn MTB. Det er en svært komplisert øvelse å vurdere hvorvidt produksjonen er gjenopprettet slik at biomassen som går til slakting tilsvarer den som ble lagt til grunn i selskapets driftsplan. Vi forutsetter at det gjelder den godkjente driftsplanen og ikke andre planer som selskapene eventuelt måtte ha. Driftsplan etter akvakulturdriftsforskriften § 40 krever *ikke* opplysninger om forventet produksjon.

Det bør også unngås at oppdretter kan omgå regelen ved å la være å bygge opp biomassen i regionen hvor utslaktingen har funnet sted og på den måten holde det midlertidige IRBT i hevd. En del av denne problematikken vil det kunne tas høyde for i form av vilkår i vedtaket fra Fiskeridirektoratet. Regelens yttergrenser må trekkes på en måte som gjør den praktikabel.

Forslag til tekst: *Det midlertidige interregionale biomassetaket opphører senest når den maksimalt tillatte biomasse på den pålagt utslakte lokaliteten faktisk er gjenoppbygd i utslaktingsregionen.*

Avgrensning mot tilfeller som faller utenfor

Det fremgår ikke klart av endringsforslaget hvordan det nye biomassetaket skal avgrenses og om oppdretter har krav på et midlertidig interregionalt biomassetak i alle situasjoner. Vi gir noen forenklete eksempler:

Eksempel 1:

Oppdretter driver i region A og B. I region A er maksimalt tillatt selskapsbiomasse (summen av tillatt biomasse for alle tillatelser av samme art og type) 60 000 tonn. I region B er maksimalt tillatt selskapsbiomasse 40 000 tonn. Oppdretter blir målt på selskapsbiomassen i hver av regionene samt biomassen på den enkelte lokalitet.

Oppdretter blir pålagt utslakting på lokalitet A1 i region A. Lokaliteten er godkjent for 3000 tonn, og stående biomasse på lokalitet A1 ved utslaktingsvedtaket var 1000 tonn. Den stående selskapsbiomassen i region A er 55 000 tonn, 5000 tonn under selskapsbiomassen mens maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse er 70 000 tonn. I region B er stående selskapsbiomasse 30 000 tonn og maksimalt tillatt lokalitetsbiomasse 50 000 tonn. I dette eksempelet er selskapets samlede lokalitetsbiomasse i regionene A og B 120 000 tonn (70 000+50 000). I praksis vil den klarerte lokalitetsbiomassen alltid være større enn summen av selskapets tillatelser. Det vil, som vi kommer tilbake til i eksempel 2, i en del tilfeller være ulike grunner til at lokalitetsbiomassen som oppdretter kan nyttiggjøre seg likevel er mindre enn selskapsbiomassen i den enkelte region.

Oppdretter har ved utslaktingsvedtaket en ledig lokalitetsbiomasse både i utslaktingsregionen (A) og i den eventuelt avlastende regionen (B) som er større enn den maksimalt tillatte biomassen på den pålagt utslaktete lokaliteten (3000 tonn).

Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil oppdretter her kunne opprettholde produksjonen i region A siden her er ledig kapasitet både på selskaps- og lokalitetsbiomasse. Fiskeridirektoratet ser ikke behovet for innvilgelse av midlertidig IRBT i dette tilfellet. Det fremgår ikke klart av forslaget om oppdretter i dette tilfellet kan få innvilget midlertidig IRBT. Det bør presiseres i det nye femte leddet at midlertidig IRBT ikke kan innvilges dersom det er ledig kapasitet i utslaktingsregionen.

Forslag til tekst: *Det kan ikke innvilges midlertidig biomassetak dersom det er ledig lokalitetsbiomasse i den regionen den pålagt utslaktete lokaliteten er i.*

Størrelsen av det interregionale biomassetaket

Eksempel 2:

Vi bygger videre på eksempel 1, men på grunn brakklegging og manglende driftsplangodkjenninger av andre lokaliteter er tilgjengelig lokalitetsbiomasse i region A kommet ned i 54 000 tonn (stående biomasse var før utslaktingen 55 000 tonn og det ble gitt pålegg om å slakte ut lokaliteten A1 som hadde 1000 tonn). Tilgjengelig lokalitetsbiomasse i region A var således maksimalt utnyttet med unntak av lokalitet A1. Det er slaktet ut 1000 tonn av selskapsbiomassen, men en kapasitet på lokalitetssiden på 3000 tonn er midlertidig borte på grunn av utslaktingsvedtaket. På lokalitetene i region B er det i sum ledig 20 000 tonn (50 000 – 30 000). Dersom selskapsbiomassen i region B utnyttes til det maksimale vil tilgjengelig lokalitetsbiomasse være 10 000 tonn (50 000 – 40 000). Det er derfor kapasitet til å nytte selskapsbiomasse fra region A i region B.

Her er spørsmålet hvor stor andel av selskapsbiomassen for tillatelsene hjemmehørende i region A som skal kunne utnyttes i region B som har ledig lokalitetsbiomasse.

Kapasiteten oppdretter har mistet er 3000 tonn, men mengde fisk som er krevd slaktet er 1000 tonn. Dersom utslaktingsvedtaket ikke hadde kommet hadde oppdretter kunnet drevet lokaliteten opp til 3000 tonn. Siden lokalitetsbiomassen ellers i regionen var maksimalt utnyttet vil det innebære at oppdretter kunne utnytte 57 000 tonn av en selskapsbiomasse på 60 000 tonn i region A. (55 000 tonn som var stående i regionen før utslakting pluss den uutnyttede andelen av lokalitet A1 på 2000 tonn). Oppdretter hadde altså en ubrukt del av selskapsbiomassen på 3000 tonn som ikke skyldtes utslaktingsvedtaket.

Som følge av utslaktingsvedtaket av lokalitet A1 har oppdretter mistet 3000 tonn i lokalitetskapasitet. Oppdretter har i tillegg 3000 tonn tilgjengelig selskapsbiomasse (60 000 – 57 000) i region A som ikke kan utnyttes fordi dette ikke kan knyttes til utslaktingsvedtaket.

Resultatet vil være at oppdretter kan drive med inntil 43 000 tonn i region B og inn til 60 000 tonn i region A, men ikke på noe tidspunkt over 100 000 tonn til sammen for region A og region B (60 000 + 40 000). Denne løsningen innebærer likevel at oppdretter ikke får drive selskapsbiomassen fullt ut i region A siden det er biomasse som ikke er i bruk på tillatelsessiden som ikke kan nyttes av andre grunner enn utslaktingsvedtaket. De 3 000 tonnene av maksimalt tillatt tillatelsesbiomasse som ikke kan brukes på grunn av manglende lokalitetsbiomasse kan ikke knyttes til den pålagte utslaktingen og følgelig ikke inngå i det midlertidige IRBT.

Det bør etter direktoratets vurdering presiseres i forslaget at det bare er biomassereduksjonen som er en direkte følge av utslaktingsvedtaket som kan inngå i det midlertidige IRBT og ikke annen kapasitet som ikke kan utnyttes på grunn av andre omstendigheter enn pålagt utslakting.

Forslag til tekst: *Det midlertidige interregionale biomassetaket omfatter bare den tillatte biomassen den pålagt utslaktede lokaliteten er godkjent for.*

Hvor skal videreforedlingen finne sted?

Eksempel 3:

Oppdretter driver i region Finnmark og region Vest. Det er således stor avstand mellom regionene. Oppdretter blir pålagt utslakting i region Finnmark. Region Finnmark er også regionen hvor oppdretter driver videreforedling av en høy andel av fisken som oppdrettes. Oppdretter ønsker å flytte kapasitet fra region Finnmark til region Vest som følge av utslaktingsvedtaket. I region Vest driver oppdretter ikke med videreforedling i kystdistrikt, verken selv eller ved avtale med eksterne aktører.

Begrunnelsen for ordningen med interregionalt biomassetak er å sikre råstofftilgang til de oppdretterne som videreforedler en høy andel av fisken som oppdrettes ved å gi oppdretter økt fleksibilitet ved utnyttelse av tillatelsesbiomassen over regiongrenser.

Etter forslaget fremgår det at første og tredje ledd i § 48a gjelder tilsvarende. Dette innebærer etter første ledd at en høy andel av fisken som oppdrettes må videreforedles i et kystdistrikt i Norge. Etter tredje ledd faller tillatelsen bort dersom vilkårene i første ledd ikke er oppfylt for den fisk som innehaveren selv har oppdrettet i løpet av ett kalenderår.

Det bør unngås at midlertidige IRBT medfører at fisken oppdrettes så langt unna videreforedlingsanlegget i kystdistriktene at det ikke sikres tilgang til råstoff, og det midlertidige IRBT på den måten undergraver hele ordningen.

Dersom det midlertidige IRBT innebærer at råstoffet ikke lenger er tilgjengelig i tilstrekkelig grad for viderefordelingsbedriften så vil det midlertidige IRBT falle bort etter § 48a tredje ledd som gjelder tilsvarende.

Om oppdretter inngår avtale med ekstern videreforedler i kystdistrikt i Norge slik at innvilgelse av midlertidig IRBT sikrer tilgang til råstoff til videreforedling, vil videreforedlingskravet etter bestemmelsens første ledd være oppfylt, jf at første ledd gjelder tilsvarende.

Det bør presiseres i bestemmelsen hvordan videreforedlingskravet skal oppfylles.

Forslag til tekst: *Det kan bare innvilges midlertidig interregionalt biomassetak når søkeren dokumenterer at innvilgelsen sikrer råstofftilgang til videreforedling.*

Direktoratets forslag til bestemmelse

Nedenfor har vi lagt inn våre forslag til endringer i den foreslåtte bestemmelsen. Vi har brukt overstrykning for det vi mener bør tas ut og våre tilføyelser er satt i kursiv.

Nytt femte ledd i § 48 skal lyde:

For at foretak som er pålagt utslaktning på grunn av sykdom ~~skal kunne opprettholde produksjonen,~~ kan Fiskeridirektoratet innvilge et midlertidig interregionalt biomassetak for tillatelser av samme type og art. *Det kan ikke innvilges midlertidig biomassetak dersom det er ledig lokalitetsbiomasse i den regionen den pålagt utslaktede lokaliteten er i. Det midlertidige interregionale biomassetaket omfatter bare den tillatte biomassen den pålagt utslaktede lokaliteten er godkjent for. Det interregionale biomassetaket opphører senest når produksjonen er gjenopprettet i regionen der pålagt utslaktning har funnet sted. Det midlertidige interregionale biomassetaket opphører senest når den maksimalt tillatte biomasse på den pålagt utslaktede lokaliteten faktisk er gjenoppbygd i utslaktingsregionen.* Fiskeridirektoratet fastsetter omfang, varighet og nærmere vilkår for biomassetaket i enkeltvedtak. Første og tredje ledd gjelder tilsvarende, andre og fjerde ledd gjelder ikke. *Det kan bare innvilges midlertidig interregionalt biomassetak når søkeren dokumenterer at innvilgelsen sikrer råstofftilgang til videreforedling.* Departementet er klageinstans for vedtak fattet etter dette leddet.

Med hilsen

Jens Christian Holm
direktør

Anne B. Osland
konstituert seksjonssjef

Kopi til:

Henrik Hareide

Anne Mette Haugan

Britt Leikvoll

Veronika Nøstvold

Anne B. Osland

Henrikke Roald

Karianne Edtem Thorbjørnsen